

REPUBLIKA SRBIJA

Visoka poslovna škola

strukovnih studija

Leskovac, Vlade Jovanovića br. 8

Tel. 016/254-961

faks: 016/242-536

PITANJA IZ GEOGRAFIJE ZA PRIPREMU PRIJEMNOG ISPITA

1. Geografija je nauka koja se sastoji iz tri podsistema:
  - a) ekonomска, politička i socijalna geografija
  - b) fizička, društvena i regionalna geografija**
  - c) geografija stanovništva, geografija naselja i industrijska geografija

2. Društvena geografija se deli na:
  - a) opštu, regionalnu i sistematske discipline**
  - b) opštu i posebnu geografiju
  - c) geografiju stanovništva i turističku geografiju

3. Šta je predmet društvene geografije?
  - a) Izučavanje strukture, razmeštaja i teritorijalne organizacije stanovništva i naselja
  - b) Organizacija i funkcionisanje ljudskog društva u geografskom prostoru**
  - c) Izučavanje teritorijalnog razmeštaja industrijske proizvodnje i specifičnih osobenosti razvoja industrije

4. Metod koji se najčešće koristi u analizi problema definisanih predmetom proučavanja geografije i bez koga se geografija ne može zamisliti je:
  - a) kartografski metod
  - b) geografski metod**
  - c) uporedni metod

5. Šta je zadatak društvene geografije?
  - a) Zadatak društvene geografije je da naučno objasni kako ljudsko društvo funkcioniše u prostoru
  - b) Zadatak društvene geografije je izučavanje strukture i razmeštaja stanovništva i naselja
  - c) Zadatak društvene geografije je da utvrdi elemente koji čine društveno-geografski sistem**

6. Šta je cilj društvene geografije?

- a) **Cilj društvene geografije je da naučno objasni kako je ljudsko društvo organizovano i kako funkcioniše u prostoru**
- b) Cilj društvene geografije je da naučno objasni strukturu i razmeštaj stanovništva
- c) Cilj društvene geografije je da utvrdi elemente društveno geografskog sistema

7. Šta izučava turistička geografija?

- a) **Turistička geografija izučava turističku delatnost ljudi, turističke resurse, turističke regije, kao i pitanja unutrašnjeg i medjunarodnog turizma**
- b) Turistička geografija izučava teritorijalnu strukturu saobraćaja i obim prevoza robe i putnika
- c) Turistička geografija izučava teritorijalne razlike potreba stanovništva i teritorijalnu organizaciju usluga

8. U koja tri podsistema se grupišu discipline društvene geografije?

- a) **Ekonomска, socijalna i politička geografija**
- b) Geografija stanovništva, turistička geografija i politička geografija
- c) Geografija usluga, turistička geografija i politička geografija

9. Šta proučava ekomska geografija?

- a) Ekomska geografija izučava teritorijalne razlike potreba stanovništva za uslugama
- b) Ekomska geografija izučava teritorijalni razmeštaj inudstrijske proizvodnje
- c) **Ekomska geografija izučava zakonitosti, uslove i specifičnosti teritorijalnog razmeštaja materijalne proizvodnje**

10. Ekomska geografija se deli na:

- a) opštu i regionalnu
- b) **teorijsku, opštu i regionalnu**
- c) opštu i posebnu

11. Teorijska ekomska geografija se bavi:

- a) proučavanjem razmeštaja proizvodnje u svetskim razmerama
- b) izučavanjem razmeštaja proizvodnje u okviru određenih prostornih celina
- c) **teorijsko-metodološkim problemima discipline**

12. Opšta ekomska geografija se bavi:

- a) **proučavanjem razmeštaja proizvodnje u svetskim razmerama**
- b) teorijsko-metodološkim problemima discipline
- c) izučavanjem razmeštaja proizvodnje u okviru određenih prostornih celina

13. Regionalna ekonomска географија се бави:

- a) **изучавањем размеђаја производње у оквиру одређених просторних**
celina
- b) прућавањем размеђаја производње у светским размерама
- c) теоријско-методолошким проблемима discipline

14. Индуријска, саобраћајна, аграрна и туристичка географија се издвајају у оквиру:

- a) теоријске економске географије
- b) опште економске географије**
- c) регионалне економске географије

15. Шта прућава политичка географија?

- a) Политичка географија изучава регионалне celine као просторне комплексе или системе
- b) Политичка географија изучава структуру и размеђај становништва и индуријске производње
- c) Политичка географија прућава територијални размеђај политичких снага у вези са друштвено-економским, историјским, политичким и природним карактеристикама развоја у свету, на ниву држава и на ниву специфичних територија**

16. Србија се одликује:

- a) повољним географским и туристичким положајем**
- b) неповољним географским и туристичким положајем
- c) повољним географским и неповољним туристичким положајем

17. Туристичке вредности су:

- a) објекти и догадјаји у друштву који сеjavljaju као основни покретачи људи на kraća i duža putovanja
- b) објекти, pojave, процеси и догадјаји у природи и друштву који сеjavljaju као основни покретачи људи на kraća i duža putovanja**
- c) pojave и процеси у природи који сеjavljaju као основни покретачи људи на kraća i duža putovanja

18. Како се деле туристичке вредности, према начину постanka?

- a) Туристичке вредности се, према начину постanka, деле на самосталне и комплементарне
- b) Туристичке вредности се, према начину постanka, деле на природне и антропогене**
- c) Туристичке вредности се, према начину постanka, деле на monovalentne и polivalentne

19. Šta su prirodne turističke vrednosti?

- a) **Prirodne turističke vrednosti su prirodni objekti, pojave i procesi koji imaju manju ili veću turističku privlačnost**
- b) Prirodne turističke vrednosti su planine i nizije koje imaju manju ili veću turističku privlačnost
- c) Prirodne turističke vrednosti su pojave i izgradjeni objekti koji imaju manju ili veću turističku privlačnost

20. Turističke vrednosti koje imaju samo jedno svojstvo privlačnosti nazivamo:

- a) **monovalentnim turističkim vrednostima**
- b) polivalentnim turističkim vrednostima
- c) komplementarnim turističkim vrednostima

21. U prirodne turističke vrednosti ubrajaju se:

- a) klimatske i hidrografske turističke vrednosti
- b) geomorfološke i hidrografske turističke vrednosti
- c) **geomorfološke, klimatske, hidrografske turističke vrednosti i biljni i životinjski svet**

22. U geomorfološke turističke vrednosti ubrajaju se:

- a) **planine, vulkani, klisure, kanjoni, obale Svetskog mora, ostrva i pećine**
- b) planine, vulkani, reke i jezera
- c) planine, vulkani, klisure, kanjoni, pećine i jezera

23. Najveći turistički značaj od svih geomorfoloških turističkih resursa imaju:

- a) kanjoni
- b) **planine**
- c) vulkani

24. Planine se prema visini dele na:

- a) **niske (do 1000 m n.v.), srednje (od 1000-2000 m n.v.) i visoke (preko 2000 m n.v.)**
- b) niske (do 1000 m n.v.) i visoke (preko 2000 m n.v.)
- c) niske (do 500 m n.v.), srednje (od 500-1000 m n.v.) i visoke (preko 1000 m n.v.)

25. Prema načinu nastanka i izgledu planine se dele na:

- a) **vemačne i gromadne planine**
- b) izletničke i zdravstveno-lečilišne planine
- c) kulturno-manifestacione i vikendaške planine

26. Šta spada u podzemne kraške oblike reljefa?

- a) U podzemne kraške oblike reljefa spadaju pećine i uvale
- b) U podzemne kraške oblike reljefa spadaju jame i kraška polja
- c) **U podzemne kraške oblike reljefa spadaju pećine i jame**

27. Koja je najposećenija pećina u Srbiji?

- a) Pećina Ceremošnja
- b) **Resavska pećina**
- c) Rajkova pećina

28. Šta su klisure?

- a) Klisure su rečne doline koje imaju usko dno i blage strane
- b) Klisure su rečne doline koje su, po pravilu, široke i lako prohodne
- c) **Klisure su rečne doline koje imaju usko dno i strme strane**

29. Šta su kanjoni?

- a) Kanjoni su plitke rečne doline strmih strana
- b) **Kanjoni su rečne doline uskog dna i gotovo vertikalnih strana**
- c) Kanjoni su široke rečne doline blagih strana

30. Najpoznatija i turistički najprivlačnija klisura u našoj zemlji je:

- a) Ovčarsko – kablarska klisura
- b) Sićevačka klisura
- c) **Djerdapska klisura**

31. Najveći kanjon u Evropi je:

- a) kanjon Sutjeske
- b) **kanjon Tare**
- c) kanjon Morače

32. Šta su klifovi?

- a) **Strme stenovite obale mora**
- b) Niske peskovito-šljunkovite obale mora
- c) Rečna ostrva

33. Šta se podrazumeva pod klimom?

- a) Pod klimom se podrazumeva trenutno stanje meteoroloških uslova
- b) **Pod klimom se podrazumeva srednja vrednost meteoroloških uslova, praćenih u dužem vremenskom intervalu od deset godina**
- c) Pod klimom se podrazumeva srednja vrednost meteoroloških uslova, praćenih tokom jedne godine

34. Koji se klimatski pojasevi izdvajaju u svetu?

- a) Jedan ekvatorijalni, dva umerena i dva polarna klimatska pojasa
- b) Jedan ekvatorijalni, dva tropска, dva suptropsка, dva umerena, dva subpolarna i dva polarna klimatska pojasa**
- c) Jedan ekvatorijalni, dva tropска, dva umerena i dva polarna kilmatska pojasa

35. Temperatura vazduha, vazdušni pritisak, valžnost vazduha, vetrovi, padavine i trajanje sunčevog sjaja su:

- a) elementi klime**
- b) hidrološki elementi
- c) biogeografski elementi

36. Šta je globalno zagrevanje?

- a) Globalno zagrevanje predstavlja povećanje količine padavina
- b) Globalno zagrevanje predstavlja povećanje prosečne temperature na površini Zemlje, što je, u velikoj meri, posledica efekta "staklene baštе"**
- c) Globalno zagrevanje predstavlja povećanje nivoa i temperature mora

37. Na kopnu se vode javljaju u sledećim oblicima:

- a) kao podzemne vode, reke i jezera
- b) kao podzemne vode, reke, jezera i lednici**
- c) kao reke i jezera

38. Najizrazitiji predstavnik površinskih kopnenih voda jesu:

- a) jezera
- b) lednici
- c) reke**

39. Najveća domaća reka je:

- a) Južna Morava
- b) Zapadna Morava
- c) Velika Morava**

40. Prema poreklu basena jezera se dele na:

- a) prirodna i veštačka**
- b) jezera rečnog, kraškog porekla i veštačka jezera
- c) jezera tektonskog i vulkanskog porekla

41. Veštačko jezero sa najvećim prometom turista u Srbiji je:

- a) Vlasinsko jezero
- b) Djerdapsko jezero**
- c) Borsko jezero

42. Kako se, prema temperaturi vode, dele termomineralni izvori?

- a) Termomineralni izvori se, prema temperaturi vode, dele na hladne, hipotermalne, homeotermalne i hipertermalne izvore**
- b) Termomineralni izvori se, prema temperaturi vode, dele na hladne i hipertermalne izvore
- c) Termomineralni izvori se, prema temperaturi vode, dele na hladne i tople izvore

43. Banja sa najvišom temperaturom vode u Srbiji je:

- a) Jošanička banja
- b) Sijarinska banja
- c) Vranjska banja**

44. Najposećenija banja i simbol banjskog turizma u Srbiji je:

- a) Soko banja
- b) Vrnjačka banja**
- c) Banja Koviljača

45. Najprostraniji nacionalni park u Srbiji je:

- a) Nacionalni park Kopaonik
- b) Nacionalni park Djerdap**
- c) Nacionalni park Fruška gora

46. Koji od navedenih lokaliteta na teritoriji Srbije se nalaze na UNESCO-voj listi svetske kulturne baštine?

- a) Studenica, stari grad Ras sa Sopoćanima, Pećka patrijaršija, Dečani, Bogorodica Ljeviška i Feliks Romuliana**
- b) Žiča, Pećka patrijaršija, Lepenski vir i Feliks Romuliana
- c) Sopoćani, Dečani, Lepenski vir i Feliks Romuliana

47. Šta je ekumena?

- a) Ekumena je nenaseljeni deo zemljine površine
- b) Ekumena je naseljeni deo zemljine površine**
- c) Ekumena je površinski deo litosfere

48. Najveća koncentracija stanovništva, u odnosu na nadmorsku visinu je u:

- a) brežuljkasto-brdovitim područjima (200-500 m n.v.)
- b) ravničarskim područjima (0-200 m n.v.)**
- c) u područjima koja se nalaze na 500-1000 m n.v.

49. Šta predstavlja gustina naseljenosti?

- a) Gustina naseljenosti predstavlja broj stanovnika na jedinicu površine (m^2)
- b) Gustina naseljenosti predstavlja broj stanovnika na jedinicu obradive površine
- c) Gustina naseljenosti predstavlja broj stanovnika na 1 kvadratnom kilometru površine**

50. Šta predstavlja natalitet?

- a) Broj stanovnika na jedinicu površine (km^2)
- b) Broj rođenih na 1000 stanovnika izražen u promilima**
- c) Broj umrlih na 1000 stanovnika izražen u promilima

51. Šta predstavlja mortalitet?

- a) Broj rođenih na 1000 stanovnika izražen u promilima
- b) Broj stanovnika na jedinicu površine (km^2)
- c) Broj umrlih na 1000 stanovnika izražen u promilima**

52. Prirodni priraštaj predstavlja:

- a) odnos nataliteta i vitaliteta
- b) razliku izmedju broja rođenih i umrlih lica u odnosu prema ukupnom broju stanovnika**
- c) odnos vitaliteta i mortaliteta

53. Visok prirodni priraštaj je karakterističan za:

- a) nerazvijene zemlje**
- b) zemlje u razvoju
- c) razvijene zemlje

54. Ekonomski struktura stanovništva predstavlja:

- a) odnos izdržavanog i radno sposobnog stanovništva
- b) odnos stanovništva zaposlenog u industriji i ukupnog radno sposobnog stanovništva
- c) podelu stanovništva po privrednim delatnostima i stepenu stručnog obrazovanja**

55. Kada je starosna struktura stanovništva u pitanju, možemo izdvojiti sledeće starosne grupe:

- a) **mlado (do 19 godina), sredovečno (od 20 do 59 godina) i staro stanovništvo (preko 60 godina)**
- b) mlado (do 25 godina), sredovečno (od 26 do 59 godina) i staro stanovništvo (preko 60 godina)
- c) mlado (do 19 godina), sredovečno (od 20 do 55 godina) i staro stanovništvo (preko 56 godina)

56. Neravnomeran razmeštaj stanovništva se ogleda u:

- a) različitom broju stanovnika po kontinentima i ujednačenoj koncentraciji stanovništva na jedinicu površine
- b) **različitom broju stanovnika po kontinentima i krajnje neujednačenoj koncentraciji stanovnika na jedinicu površine**
- c) ujednačenom broju stanovnika po kontinentima i neujednačenoj koncentraciji stanovnika na jedinicu površine

57. "Demografska eksplozija" predstavlja:

- a) **ubrzani rast broja stanovnika**
- b) naglo smanjenje broja stanovnika
- c) postepeno smanjenje broja stanovnika

58. Visok stepen zastupljenosti mladog stanovništva karakterističan je za:

- a) zemlje sa niskom stopom prirodnog priraštaja
- b) **zemlje sa visokom stopom prirodnog priraštaja**
- c) razvijene zemlje

59. Agrarna gustina naseljenosti predstavlja:

- a) odnos izmedju ukupnog poljoprivrednog stanovništva i površine seoskog atara
- b) **odnos izmedju ukupnog poljoprivrednog stanovništva i jedinice poljoprivredne površine**
- c) odnos izmedju ukupnog broja stanovnika i jedinice poljoprivredne površine

60. Proces iseljavanja stanovništva, koji dovodi do smanjenja broja stanovnika naziva se:

- a) migracija
- b) **emigracija**
- c) imigracija

61. Proces doseljavanja stanovništva naziva se:

- a) migracija
- b) emigracija
- c) **imigracija**

62. Sva kretanja stanovništva zajedničkim imenom se nazivaju:

- a) putovanja
- b) **migracije**
- c) emigracije

63. Prema obliku vladavine države mogu biti:

- a) unitarne i federalivne
- b) **monarhije i republike**
- c) monarhije i federalivne

64. Po uredjenju države mogu da budu:

- a) monarhije i unitarne (jedinstvene)
- b) republike i federalivne (složene)
- c) **unitarne (jedinstvene) i složene (federalivne)**

65. Političko-geografski elementi države su:

- a) geografski položaj, društveno-političko uredjenje i jezik
- b) granice, glavni grad i kultura
- c) **geografski položaj, teritorija, granice, društveno-političko uredjenje i glavni grad**

66. Fizičko-geografski položaj pokazuje:

- a) položaj u odnosu na susedne zemlje
- b) **položaj države u odnosu na reljef, klimu, hidrografiju, biljni svet, mineralna bogatstva**
- c) položaj koji ukazuje na to da li se država nalazi u razvijenom ili nerazvijenom regionu sveta

67. Ekonomsko-geografski položaj pokazuje:

- a) **da li se država nalazi u ravijenom ili nerazvijenom regionu sveta, da li preko njene teritorije prolaze važne saobraćajnice, da li raspolaže vlastitim izvorima energije, sirovina, hrane**
- b) položaj države u odnosu na reljef i klimu
- c) položaj države u odnosu na zemlje sa sličnim ili drugačijim društvenim uredjenjem

68. Političko-geografski položaj podrazumeva:

- a) položaj u odnosu na polove visoke razvijenosti
- b) položaj u odnosu na nerazvijene regije u svetu
- c) **položaj u odnosu na susedne zemlje, u odnosu na zemlje sa sličnim ili drugačijim društvenim uredjenjem, u odnosu na svetske centre ekonomске i političke moći**

69. Prednosti drumskog (automobilskog i autobuskog) saobraćaja su:

- a) laka pokretljivost, široke mogućnosti izbora pravca kretanja i mesta zaustavljanja i zavisnost od vremenskih uslova
- b) **laka pokretljivost, široke mogućnosti izbora pravca kretanja, mogućnost upoznavanja prostora u tranzitu**
- c) mogućnost masovnog prevoza, upoznavanja prostora u tranzitu i lako informisanje za vreme putovanja

70. Nedostaci drumskog (automobilskog i autobuskog) saobraćaja su:

- a) **velika zavisnost od vremenskih uslova, relativno mala bezbednost na putevima, skupa izgradnja i održavanje puteva**
- b) fiksne linije kretanja, fiksne stanice zadržavanja, nedostatak parking prostora u turističkim mestima
- c) nedostatak parking prostora i potreba presedanja u toku putovanja

71. Prednosti železničkog saobraćaja se ogledaju u:

- a) lakoj pokretljivosti, mogućnosti masovnog prevoza, usaglašenom redu vožnje sa drugim vrstama saobraćaja
- b) **mogućnostima masovnog prevoza, maloj zavisnosti od vremenskih uslova, stalnom povećanju udobnosti i sigurnosti i zadovoljavajućem izboru vozova**
- c) usaglašenom redu vožnje sa drugim vrstama saobraćaja, zadovoljavajućem izboru vozova i zadovoljavajućem izboru pravaca putovanja

72. Nedostaci železničkog saobraćaja se ogledaju u:

- a) velikoj zavisnosti od vremenskih uslova i visokim cenama
- b) relativno maloj bezbednosti i potrebi presedanja u toku putovanja
- c) **fiksnim linijama kretanja, fiksnim stanicama zadržavanja, neusaglašenom redu vožnje sa ostalim vrstama saobraćaja i potrebi presedanja u toku putovanja**

73. Prednosti vazdušnog saobraćaja su:

- a) velika brzina, nezadovoljavajući komfor i maksimalna brzina po predjenom kilometru
- b) velika brzina, zadovoljavajući komfor i maksimalna brzina po predjenom kilometru**
- c) široka mogućnost izbora mesta zaustavljanja i mogućnost upoznavanja prostora u tranzitu

74. Nedostaci vazdušnog saobraćaja su:

- a) velika zavisnost od vremenskih uslova i visoke cene**
- b) potreba presedanja u toku putovanja i minimalna bezbednost po predjenom kilometru
- c) visoke cene i nezadovoljavajući komfor

75. Vodeni saobraćaj u Srbiji, u pogledu razvijenosti:

- a) zaostaje za ostalim vrstama saobraćaja**
- b) ne zaostaje za ostalim vrstama saobraćaja
- c) podjednako je razvijen kao i ostale vrste saobraćaja

76. Najrazvijeniji vidovi turizma u našoj zemlji su:

- a) banjski i planinski turizam**
- b) planinski i seoski turizam
- c) banjski i nautički turizam

77. Šta se podrazumeva pod pojmom turistička valorizacija?

- a) Pod pojmom turistička valorizacija se podrazumeva ocena prirodnih i antropogenih vrednosti od značaja za razvoj turizma u jednom mestu, regiji ili zemlji kao celini**
- b) Pod pojmom turistička valorizacija se podrazumeva ocena postojeće i stvaranje nove vrednosti
- c) Pod pojmom turistička valorizacija se podrazumeva ocena prirodnih i antropogenih vrednosti za razvoj nekog mesta, regije ili zemlje kao celine

78. Turistička valorizacija antropogenih turističkih vrednosti je:

- a) složenija od turističke valorizacije prirodnih turističkih vrednosti
- b) jednostavnija od turističke valorizacije prirodnih turističkih vrednosti**
- c) podjednako zahtevna kao i turistička valorizacija prirodnih turističkih vrednosti

79. Turistička valorizacija prirodnih i antropogenih vrednosti se:

- a) može izjednačiti sa ekonomskom valorizacijom
- b) ne sme u potpunosti izjednačiti sa ekonomskom valorizacijom**
- c) u potpunosti izjednačava sa ekonomskom valorizacijom

80. Parcijalna turistička valorizacija predstavlja:

- a) ocenu vrednosti pojedinih komponenti turističkog potencijala**
- b) ocenu vrednosti svih prirodnih i antropogenih resursa koji su od značaja za razvoj turizma
- c) ocenu vrednosti samo antropogenih turističkih resursa